

Sedas Ziņas

2003.

aprīlis (1)

AKTUALITĀTE

Beidzot "Sedas ziņas" ir klāt!

25.marta domes sēdē Sedas pilsētas domes deputāti nobalsoja par vietējas periodiskas avīzītes izdošanu.

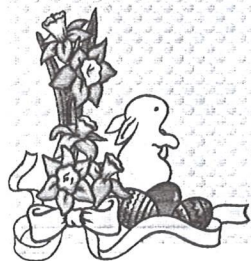
Ar avīzītes starpniecību uzrunāsim pilsētas iedzīvotājus, informēsim par notiekošo pilsētā.

Aicinām katru, kam ir ierosinājumi par vēlamu avīzītes tematiku, izteikties. Ievietosim arī Jūsu informāciju un sludinājumus.

Pirmais avīzītes numurs iecerēts bezmaksas, kā dāvana pilsētas iedzīvotājiem Lieldienās!

Aicinām visus kļūt par aktīviem un ieinteresētiem lasītājiem!

Sedas pilsētas dome

Sveicam pilsētas iedzīvotājus Lieldienās!

Brien kārkli pār
ūdeņiem,
Ķīvītes pļāvās kliez.
Vērt vizbuļiem acīs
Daba vairs neaizliez.

Viss strauji palo un šalc,
Kā pavasaros mēdz būt,
Un arī mēs brienam
Sev jaunu brīnumu gūt.

Vēl pureņu bērniem
Salst zilajās tērcēs kājas,
Bet cīruļu pāris
Dziedādams pazaudē
mājas.

Silts lietus līst. Tas skalo
Visu, kam putekļi klāt.
Ar plaukstošiem vārdiem
Ejam cits citu sveicināt.
(Biruta Žurovska)

SEDas PILSĒTAS DOMĒ

25.02.2003. domes sēdē:

- Sniedza materiālo palīdzību sakarā ar ilgstošu slimošanu sešām personām par summu Ls 80,00.
- Piešķīra pabalstu veselības apdrošināšanas polises iegādei divām personām par summu Ls 30,00.
- Piešķīra pārtikas talonus vienai personai Ls 15,00 vērtībā.
- Piešķīra pabalstu 3.grupas invalīdei par summu Ls 10,00.
- Deva iespēju vienai personai saņemt pabalstu Ls 10,00 apmērā pēc 40 stundu nostrādāšanas sabiedriskajos darbos.
- Lēma par izmaiņām tirgus strādnieka darba samaksas nolikumā.
- Lēma par zemes piešķiršanu lietošanā juridiskai personai.
- Ielu apgaismojuma sistēmas sakārtošanai veikt apsekošanu un sastādīt veicamo remontdarbu tāmi.
- Nolēma izdot Sedas pilsētas pašvaldības avīzi "Sedas ziņas" un slēgt darba līgumu ar A. Auniņu par tās sagatavošanu.
- Apstiprināja apkures maksājumu kompensāciju 21 vientuļajam pensionāram no gada sākuma par summu Ls 264,84.
- Par bāriņtiesas priekšsēdētāju atkārtoti uz trīs gadiem ievēlēja Spodru Nabokovu.
- Nolēma nosūtīt uz tālākizglītības kursiem, "Piecgadīgo un sešgadīgo bērnu obligātās sagatavošana skolai", pirmsskolas izglītības iestādes skolotāju.
- Nolēma nosūtīt uz "Pašvaldību konsultāciju centra" kursiem, vietējās preses izdevumu darbiniekiem, atbildīgo par avīzīti.

LIELDIENAS

Krāsosim, māsiņas,
Raibas oliņas:
Dāvāsim Bāliņam
Lieldienu rītā!

Laiks, kad saules un zemes savstarpējais izvietojums izlīdzinājies dienas un nakts garumu, aicina cilvēku vēlreiz saskaņoties ar nebeidzamajiem kosmosa un dabas ritmiem. Lielās dienas jēgas pamatā ir kalendārais mīts. Tas atklājas arī svētku rituālos. Līdz ar to Lielās dienas svētku laiks ir nosakāms pēc Saules stāvokļa debesīs. Kad diena un nakts ir vienādā garumā, kad saules lēkta un rieta azimuti veido vienu taisnu līniju, svinama pavasara saulstāvja diena, Lielā diena.

Kristīgās reliģijas svētkiem uzslāņojoties senajām tradīcijām, šobrīd ar vārdu lieldienas praktiski saprot "Jēzus Kristus augšāmcelšanās svētkus". Ar kristīgās baznīcas tradīcijām izskaidrojami tādi nosaukumi kā Dūpolsvētdiena, Zaļā ceturtdiena, Lielā piektdiena, Klusā sestdiena. Te katrai dienai sava nozīme atbilstoši aprakstam par Kristus dzīvi.

Senie latviešu pavasara ticējumi un ierāžas saistās ar šīm dienām, jo pavasara atmoda dabā nenotiek vienas dienas vai nedēļas laikā.

Kā Zaļā ceturtdiena, tā Lielā piektdiena ir burvju aktīvas darbības laiks. (Lielās piektdienas vakaros raganas gāja pa svešām kūtiņām, aitas cirpdamas.) Uzskatīja, ka Lielās piektdienas rītā jāguļ pēc iespējas ilgāk, jo šai rītā burvi cilvēkus aizkļiedz, pieburdami tiem nabadzību vai slimību. Lielajā piektdienā dzimušie ir burvi vai cilvēki ar pārdabiskām spējām.

ISS ATSKATS

18.03. - Sedas vidusskolā notika iedzīvotāju kopsapulce, kurā apskatīja 2002.gada budžeta izpildi, 2003.gada budžeta plānu. Iepazinās ar Sedas pilsētas saistošiem noteikumiem par sabiedrisko kārtību Sedas pilsētā (plānots publicēt maija numurā)

21.03. - Sedā viesojās Saeimas deputāti no frakcijas "Jaunais laiks" - P.Ontužāns, U.M.Klauss un L.Liepiņa. Deputāti tikās ar domes priekšsēdētāju, iepazinās ar A/S "Seda" specifiku, kā arī tikās sarunā ar pilsētas iedzīvotājiem.

22.03. - Sedas vidusskolas deju grupa piedalījās starptautiskā ritma deju festivālā Valkā, kur ieguva atzinību.

24.03. - Sākās pavasara brīvdienų nedēļa skolēniem.

24.03. - Tiek uzsākts kapitālais remonts vidusskolas sanitārajās telpās.

25.03. - Ikgadējā Represēto piemiņas dienas pasākumā Strenčos piedalās arī pārstāvji no Sedas.

25.03. - Vairāki Sedas iedzīvotāji kārtro naturalizācijas eksāmenu.

25.03. - Notiek Sedas pilsētas domes sēde.

26.03. - Domes priekšsēdētāja L.Soldatenkova un izpilddirektors J.Nātra Rīgā piedalās pašvaldību vadītāju informatīvajā sanāksmē. Cita starpā tika aplūkotas arī pašvaldību apvienošanās (novadu veidošanas) tendences.

29.03. - *Ave soll* Visi pagriezām pulksteņus uz vasaras laiku.

29.03. - Notiek 2. sacensību kārtas šautriņu mešanā.

04.04. - Vidusskolā notiek "papīra ballē".

04.05. - Sedas veco ļaužu centra viesojas labklājības ministre Dagnija Staķe.

05.04. - Notiek 2.sacensību kārtas novusā.

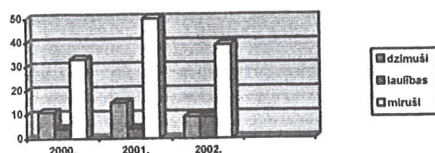
15.04. - Domē notiek finanšu un sociālo lietu komiteju sēdes.

DZIMTSARAKSTU LIETAS

Sedas pilsētas iedzīvotāju demogrāfiskā kustība pēdējos trīs gados ir izteikti negatīva. Kā redzams tabulā, mirušo skaits vairākas reizes pārsniedz jaundzimušo skaitu. Šeit gan jāpiezīmē, ka lielu mirušo īpatsvaru sastāda Sedas veco ļaužu centra iemītnieki, kas tur pierakstīti no visa Valkas rajona. Interesanti, ka 2002.gadā dubultojies laulību skaits - no četrām 2002.un 2001.gadā uz deviņām 2002.gadā.

Šajā analizē ņemtas vērā tās civilstāvokļa aktu reģistrācijas, kas izdarītas Sedas pilsētas dzimtsarakstu nodaļā. Šos skaitļus par pilsētu kopumā var papildināt reģistrācijas, kas izdarītas citās dzimtsarakstu nodaļās, jo zināms, ka dzimšanu var reģistrēt arī pēc dzimšanas vietas, piemēram, bērns dzimst Valmieras slimnīcā, tad var reģistrēt arī Valmieras DzN, tāpat citās pilsētās. Laulības var tikt reģistrētas pēc viena vai otra laulājamā pieraksta vietas vai pēc viņu vecāku pieraksta vietas. Miršanu var reģistrēt pēc pieraksta vai pēc vietas, kur cilvēks miris.

Par stāvokli dzimtsarakstos šā gada pirmajos četros mēnešos lasiet nākošajā numurā.

	2000.	2001.	2002.
Dzimuši	11	15	9
Laulības	4	4	9
Miruši	33	50	39

Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja A.Auniņa

BUDŽETS 2002. Ieņēmumi un izdevumi

Sedas pilsētas domes pamatbudžeta ieņēmumi Ls 201 795 un izdevumi Ls 188 126

Ieņēmumi KOPĀ	201 795	Ieņēmumu deficīts (-) vai pārpalikums (+)	+13 669
Nodokļu ieņēmumi	186 881	1.Nocītām valsts pārvaldes struktūrām	-12 000
1.1.0.0. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	176 658	2.Budžeta līdzekļu atlikums gada sākumā	99
4.1.0.0. Nekustamā īpašuma nodoklis	10 055	Budžeta līdzekļu atlikums pārskata perioda beigās	1 768
5.4.1.0. Azartspēļu nodoklis	168	Speciālais budžets	
Nenodokļu ieņēmumi	9 202	Speciālā budžeta ieņēmumi	7 486
9.0.0.0.Valsts nodevas un maksājumi	2 324	Izdevumi	1 262
9.5.0.0.Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem u.c.	6 864	Izpilde	Izpilde
10.0.0.0.Sodi un sankcijas	14	Ieņēmumi KOPĀ	7 486
Saņemtie maksājumi	5 712	t.sk. Privatizācijas fonda līdzekļi	127
18.1.2.0.Norēķini ar pašvaldību budžetiem	2 462	Dabas resursu nodoklis	3 465
18.2.2.0.Mērķdotācijas	3 250	Pārējie ieņēmumi	3 894
Izdevumi KOPĀ	188 126	Izdevumi KOPĀ	1 262
1.Izdevumi pēc valdības funkcijām	176 271	t.sk.Dabas resursu nodoklis	5
01.1.0.0. Izpildvaras un likumdošanas varas institūcijas	64 684	Autoceļu fonds	1 000
03.0.0.0. Sabiedriskā kārtība un drošības tiesību aizsardzība	142	Pārējie ieņēmumi	257
04.0.0.0. Izglītība	80 115	Ieņēmumu deficīts (-) vai pārpalikums (+)	+6 224
05.0.0.0. Veselības aprūpe	1 183	2.Budžeta līdzekļu atlikums gada sākumā	2 690
06.0.0.0. Sociālā apdrošināšana un sociālā nodrošināšana	10 355	Budžeta līdzekļu atlikums pārskata perioda beigās	8 914
07.0.0.0. Dzīvokļu un komunālā saimniecība, vides aizsardzība	12 937	Speciālais budžets ziedojumi un dāvinājumi	
08.0.0.0. Brīvais laiks, sports, kultūra	3 826	Ieņēmumi KOPĀ	1 118
13.0.0.0. Pārējā ekonomiskā darbība un dienesti	2 188	t.sk.no ārvalstu juridiskām un fiziskām personām	1118
14.5.0.0. Pārējie izdevumi	841	Izdevumi KOPĀ	863
2. Norēķini	11 855	t.sk.04.0.0.0. Izglītība	572
14.3.2.0. Norēķini ar pašvaldību budžetiem	7 259	06.0.0.0. Sociālā apdrošināšana un sociālā nodrošināšana	291
14.3.4.0. Maksājumi pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam	4 596	Ja vēlaties sīkāku informāciju par budžeta izlietojumu, varat saņemt domes grāmatvedībā vai pa tel.	4781454

INFORMĒ SIA "SEDas SILTUMS"

Cienījamie mūsu pilsētas iedzīvotāji!

Informējam Jūs, ka apkures sezona pilsētā ilgs līdz 15. aprīlim, bet karsto ūdeni saņemsiet līdz 1. maijam. Karstā ūdens padeve vasaras un rudens periodos būs atkarīga no celtniecības darbiem katlu mājā.

Atnācis pavasaris arī mūsu pilsētā un ir nepieciešams to savest kārtībā. Bez iedzīvotāju atbalsta tas nav izdarāms. Aicinām visus iedzīvotājus iztīrīt pagalmus, ielas, dārziņus, šķūnišus u.c. Visu kas kurināms jāsadedzina (*ievērojot ugunsbīstamo periodu*), bet pārējais tiks aizvests ar transportu. Konteineri paredzēti tikai sadzīves atkritumiem. Ja Jūsu mājās un šķūņos uzkrājušās vecas un nevajadzīgas lielākas mantas, piem. dīvāni, televizori, ledusskapji utml., tad atnāciet uz SIA "Sedas siltums", lai pieteiktu traktora piekabi. Vakarā uz jūsu minēto adresi tiks nogādāta piekabe, bet no rīta to, piekrautu ar nevajadzīgām lietām, aizvedīs. **Šis pakalpojums ir bezmaksas!**

Liels lūgums iedzīvotājiem - maisījus ar atkritumiem nelikt blakus konteineriem, bet gan tajos iekšā. Konteinerus izved 2 reizes mēnesī, katra mēneša pirmajā un trešajā ceturtdienā.

Ja mēs kopīgi ievērosim šos vienkāršos norādījumus, tad mūsu pilsēta izskatīsies kārtīga un sakopta.

SIA "Sedas Siltums" direktore V. Šaramigina

NOVADU VEIDOŠANA

Jau vairākus gadus pašvaldību un to iedzīvotājus satrauc jautājums, kā beigsies administratīvi teritoriālā reforma, saskaņā ar "Likumu par administratīvi teritoriālo reformu". Šogad decembrī beidzas termiņš, kurā valsts rajonu pilsētas un pagastu pašvaldības drīkst brīvprātīgi apvienoties. Likumā minēts, ka tās pašvaldības, kuras nebūs to izdarījušas, apvienos administratīvi, arī tās, kas uzskata, ka var strādāt patstāvīgi. Šobrīd valdība ir nākusi klajā ar jaunu reformas variantu: Saskaņā ar MK 25.03.2003. rīkojumu "Par novadu izveidošanas projektu", kura pamatā ir 2001.gadā izstrādātais "Pašvaldību administratīvi teritoriālās iedalījuma projekts 102 vietējās pašvaldībās", visām pašvaldībām līdz 01.07.2003. jāizpilda pašvaldības domes atzinums par novadu izveidošanas projektu, kas arī būs pamats tālākai darbībai novadu veidošanā. 102 novadu projektā Sedas pilsēta ir paredzēta Strenču novada ietvaros, kas sevī bez Sedas un Strenčiem ietver Plāņu, Trikātas, Ēveles un Jērcēnu pagastus. Administratīvais centrs šajā gadījumā tiek veidots Strenču pilsētā, pārējās pašvaldībās izveidojot pašvaldības pakalpojumu sniegšanas vietas. Šobrīd mēs visi esam izvēles priekšā: vai nu piekrist valdības piedāvātajam 102 novadu projektam, vai meklēt savu risinājumu. Šajā sakarā Sedas pilsētas dome tuvākajā laikā vēlas izplatīt aptaujas anketas iedzīvotājiem, lai uzzinātu Jūsu viedokli par augstāk minēto jautājumu. Plašāku informāciju par šo tematu var iegūt Sedas pilsētas domē.

Izpilddirektors J. Nātra

MĀJU NOSAUKUMU UN NUMURU PLĀKSNĪTES

2003.gada janvāra mēnesī Sedas pilsētas dome pasūtīja jaunas ielu un dzīvojamo māju nosaukumu un numerācijas plāksnītes. Pasūtījumu izpildīja Jelgavas uzņēmums SIA "Signum". Plāksnītes ir pārklātas ar atstarojošu segumu, kas ļaus māju numurus un ielu nosaukumus atšķirt arī naktis laikā. **Māju numura zīmes iedzīvotājiem tiks izsniegtas par brīvu, tāpēc iedzīvotājiem ir lūgums ierasties domē, lai tās saņemtu un savlaicīgi uzstādītu uz savām ēkām.** Ielu nosaukumu plāksnītes un numuru zīmes uz pašvaldībai piederošām ēkām uzstādīs SIA "Sedas siltums".

Izpilddirektors J. Nātra

SPORTA KALENDĀRS

19.04. NOVUSS 3.KĀRTA

26.04. SODA METIENI FLORBOLĀ 1.KĀRTA

10.05. SODA METIENI FLORBOLĀ 2.KĀRTA

24.05. SODA METIENI FLORBOLĀ 3.KĀRTA

NO 03.05. LĪDZ 06.09. MINI FUTBOLS

21.06. PILSĒTAS VASARAS OLIMPIĀDE

NO 17.05. LĪDZ 30.08. STRĪTBOLS

31.05. ŠAUSĀNA AR PNEIMATISKO ŠAUTENI 1.KĀRTA

14.06. ŠAUSĀNA AR PNEIMATISKO ŠAUTENI 2.KĀRTA

28.06. ŠAUSĀNA AR PNEIMATISKO ŠAUTENI 3.KĀRTA

21.06. ŠAUSĀNA AR LOKU 1.KĀRTA

05.07. ŠAUSĀNA AR LOKU 2.KĀRTA

19.07. ŠAUSĀNA AR LOKU 3.KĀRTA

12.07. FIGURĀLĀ RITENBRAUKŠANA 1.KĀRTA

26.07. FIGURĀLĀ RITENBRAUKŠANA 2.KĀRTA

02.08. FIGURĀLĀ RITENBRAUKŠANA 3.KĀRTA

09.08. GORODKI 1.KĀRTA

23.08. GORODKI 2.KĀRTA

06.09. GORODKI 3.KĀRTA

PAR VEIKSMĒM DAŽĀDOS SPORTA VEIDOS

LASĪET NĀKOŠAJĀ AVĪZĪTĒ.

SPORTA ORGANIZATORS A. BRUJŅINS

SKOLAS VĒSTIS

Sedas vidusskolas dzīve

Ar katru mācību gadu skolēnu skaits sarūk, taču mums ir ar ko lepoties.

Skolas 4.klases skolēni 2003.gada 25.martā piedalījās zinātniski praktiskajā konferencē, kas notika valsts valodā un sekmīgi aizstāvēja savu projektu "Pastalgas pa Rīgu".

12.klases skolēnu Zaharova Artjoma un Šjaudinis Ēvalda projekts "Infrasarkanā sakara protokols - IrDA" ieguva 1.vietu rajonā. Tagad šis projekts ir jāaizstāv republikas mērogā - Rīgā. Rajona olimpiādēs 5.-12. klašu skolēni ieņem godalgotas vietas.

Skolā sekmīgi strādā floristikas pulciņš, mūzikas un deju pulciņi. Skolēni sekmīgi piedalās rajona un starptautiskās mūzikas un deju skatēs, festivālos.

Brīnišķīgus rezultātus rajona sporta sacensībās uzrāda arī mūsu skolas sportisti. Florbola sacensībās mūsu skolēni ieguva 1.vietu rajonā. Žēl, ka viņiem nav iespēju piedalīties republikas sacensībās Bauskā.

Jau sen skolēnu sapnis ir ierīkot trenāžieru zāli skolā. Skolai, protams, nav tādu līdzekļu, lai ierīkotu šo zāli, un bez sponsoru palīdzības skolēnu sapnis netiks realizēts. Mēs gribam lūgt tādas organizācijas kā a/s "Seda", Sedas pašvaldība, "Lathol", "Irinol" palīdzētu šo sapni piepildīt. Ļoti ceram, ka Jūs sniegsiet mums palīdzību savu iespēju robežās. Būsim ļoti pateicīgi.

Skolai ir arī savas problēmas. Pirmkārt, trūkst mācību grāmatas un citi mācību līdzekļi. Skolas ēdnīcā esošie galda piederumi neatbilst normām.

Pamatojoties uz jaunajiem noteikumiem Nr.60 no 27.12.2002. "Higjēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības iestādēm", skolas darbība neatbilst vairākiem noteikumiem. Viens no sāpīgākajiem ir skolas sanitārais mezgls. Sedas pašvaldība sniedz lielu atbalstu tā remontam.

Ārpusklases darba organizatore S.Zaharova

Atbrast jaunu pasauli sevī, ticēt labajam sevī un cilvēkos

Un noticēt bavasārim....

Sveicam aprīļa
mēneša jubilārus!

Misjunu Veru - 50
Siliņu Valentīnu - 50
Ļubčenko Valentīnu - 50
Meļņikovu Gaļinu - 50
Zaķi Gaļinu - 60
Urivski Viktoru - 65
Rupiču Tamāru - 65
Volkovu Gaļinu - 65
Lāci Antoņinu - 70
Šauju Austru - 70
Buļu Romualdu - 75
Mihailovu Anatoliju - 75

Apasas jubilejas
aprīlī atzīmē arī

Meļņikovs Sergejs, Zaharova
Oksana, Terentjevs Sergejs,
Kotovičs Ruslans, Orlova
Tatjana, Indane Alina,
Isidorova Alina, Miščuks
Sergejs, Pilatova Jeļena,
Šavdins Jurijs, Lapiņš Edvīns,
Lepina Tatjana, Nikolajevs
Andrejs, Korolkovs Jurijs,
Verhovskis Sergejs, Vasiljevs
Jurijs, Mikitovs Germans,
Ļotova Valentīna, Nemiro
Andrejs, Pavlovs Mihails

Apsveicam!

Māci mani māmuliņa,
Divi lletas mūžiņā:
Naski darbus padarīt,
Lēti vārdus nesacīt.

(Tautas dziesma)

Sveicam vecākus ar
dēliņa
MILANA JŪRKINSKA
(17.03.2003.)
piedzimšanu

Līdzjūtība

Reiz pienāk diena,
nelūgta un sārba,
Kad dzīvi, dzīvi
daudzas sirdīs sāp.

Izsakām līdzjūtību
Aleksandra BUREIKO
(18.02.1943. - 01.04.2003.)

Sergeja MIČUNA
(02.05.1978. - 30.03.2003.)

Vladimira GRANOVSKA
(28.05.1951. - 03.04.2003.)
tuviniekiem.

LIELDIENAS KRISTIEŠIEM Kristus ir augšāmcēlies!

"Pēc sestdienas nakts rītausmā notika liela zemestrīce, jo tā Kunga eņģelis, nolaidies no debesīm, novēla akmeni no alas ieejas, un Jēzus Kristus cēlās augšā no mirušiem!

Eņģeļa izskats bija zibenim līdzīgs, un drēbes tam bija baltas kā sniegs. Sargi, to ieraudzījuši, krita gar zemi. Nākuši pie atjēgas, viņi metās bēgt uz pilsētu, lai par notikušo paziņotu augstajiem priesteriem. Tie savukārt, steidzīgi apspriedušies ar ļaužu vecajiem, bagātīgi izdalīja sargkareivjiem naudu, teikdami: "Sakiet, ka viņa mācekļi naktī atnāca un, mums guļot, viņu nozaga. Bet, ja tas zemes pārvaldniekam taptu zināms, mēs to nomierināsim un gādāsim, lai jums nekās nenotiek." Sargi, saņēmuši naudu, aizgāja un darīja, kā bija mācīti.

Rīta agrumā apustuļu Jēkaba un Jūdas māte Marija, mācekļu Jāņa un Jēkaba māte Salome un Marija Magdalēna gāja uz Jēzus kapu, lai svaidītu ar aromātiskām zālēm viņa miesas. Savā starpā viņas runāja: "Kas mums novels akmeni no kapa durvīm?" Taču, nonākušas pie alas, viņas redzēja, ka smagais akmens jau novelts. Un, alā iegājušas, viņas tur ieraudzīja eņģeli baltās drēbēs. Sievietes izbijās, taču eņģelis viņas mierināja: "Nebtīstieties! Jūs meklējat Jēzu Kristu, kas bija krustā sists; viņa šeit nav, viņš ir augšāmcēlies."

Sievietes steigšus atstāja alu, bailēs un priekā skriedamas uz pilsētu paziņot mācekļiem par Kristus augšāmcēlšanos. "

Mateja evaņģēlijs, 28:1-8; Marka evaņģēlijs, 16:1-7; Lūkas evaņģēlijs, 24:1-7

ZAĻĀ CETURTDIENA

- ❖ Zaļajā ceturtdienā nedrīkst neko no meža mājās nest, lai čūskas nenāk.
- ❖ Zaļās ceturtdienas rītā pirms saules lēkta jāmazgā mute tekošā ūdenī, lai būtu ciests par visu gadu
- ❖ Zaļajā ceturtdienā jāpārštāda istabas puķes, tad tās labi augšot.

LIELĀ PIEKTDIENA

- ❖ Lielās piektdienas rītā esot jāguļ pēc iespējas ilgāk, lai burvji "neaižkļiedz" un nepiebur slimību vai nabadzību.
- ❖ Kurš Lielajā piektdienā dzimis, tas liels savādnieks.
- ❖ Kurš Lielajā piektdienā dzimis, garus var redzēt.
- ❖ Lielās piektdienas rītā esot jāizslauka visi kakti ar pirtsslodu vai krāsns slotu, lai aiziet ļaunie gari.

DAŽI PERAMPANTIŅI

Apaļš kā pūpols.	Apaļš kā pūpols.	Es nopēru bāleliņu
Vesels kā rutks.	Apaļš kā pūpols.	Ar baltiem pūpoliem.
Slimība ārā.	Čaklas rociņas.	Lai aug mans bāleliņš
Veselība iekšā!	Žiglas kājiņas!	Kā apaļš pūpoliņš.

Kurš Pūpolsvētdienas rītā pirmais pieceļas un pagūst nopērt pārējos, tam ģimenē būs vislielākā teikšana.

PAR OLU ČAUMALĀM

Universālās olu čaumalas

Olu čaumalas satur visus dzīvībai nepieciešamos mikroelementus, tās ir viens no bagātākajiem kalcija avotiem (īpaši paipalu olas). Par olu čaumalu brīnumainajām spējām nojautuši arī mūsu senči, jo to pielietojums tautas medicīnā ir ļoti plašs.

Olu čaumalas izmanto organisma imunitātes stiprināšanai, cīņā pret astmu, aizcietējumiem, nervozitāti, mazasinību, bezmiegu u.c. kaitēm. Lielāko kalcija devu iespējams gūt no svaigu olu čaumalām, arī vārtās nav izmetamas. Organisms olu čaumalu pulveri uzsūc labāk, ja tam pievieno neredzēt citronskābes. Ārsti gan neiesaka īpaši aizrauties ar čaumalu ēšanu. Pētījumos esot pierādīts, ka kuņģī ar čaumalām notiek ķīmiskas reakcijas- kuņģis uzpūšas, radot diskomforta sajūtu. Šo čaumalu īpašību varot novērst tikai laboratoriski, tāpēc ārsti veselīga dzīvesveida cienītājiem iesaka aptiekā nopirkt čaumalu pulveri.

Čaumalas dārzkopjiem

Agros pavasaros mazdārziņos zeme tiek mēslota ar pulveri saberztām vai tikko nolobītām olu čaumalām. Šodien dažāda saimiece ar čaumalām mēslo arī palodzes dārzus. Cilvēki teic, tas tāpēc, ka olu čaumalas ir labs mēslojums skābai augsnei.

Arī vistas ēdienkartē jāiekļauj olu čaumalas. Taču tikai sasmalcinātas, lai vistas nesāktu knābāt pašu izdētās olas.

Čaumalas mākslā

Uz pusēm pārsīstītu olu čaumalas var izmantot floristikā, veidojot kompozīcijas Lieldienām un ikdienai. Interesanti izskatās ar krāsainām olu čaumalām noformēti dāvanu iesaiņojumi un puķu podi. No čaumalām var izveidot efektīvas mozaikas vai gleznas. Tās var nokrāsot dažādos toņos un kombinēt ar kaltētām lapām, putrainiem, makaroniem, dažādu faktūru papīriem u.c. materiāliem. Laujiet valū iztēlei!

(pēc preses materiāliem)

LIELDIENU ĒDIENI

Vārtais Lieldienu siers

- 1 kg biežpiena
- 200 g sviesta
- 200 g skābā krējuma
- 6 olas
- 300 g cukura
- 100 g krāsaino ananāsu lapiņu

Biezpienu samīca, lai būtu viendabīgs, pievieno sviestu, cukuru, krējumu, sakultas olas un sīkos gabaliņos sagrieztas ananāsu lapiņas. Dažas atstāj rotāšanai. Liek uz uguns un enerģiski maisot, karsē, līdz masa kļūst valkana, vijīga. Bļodu izklāj ar mitru drāniņu, masu liek tajā, sablīvē, nolīdzina. Atdzesē, novieto vēsumā vismaz uz 6 stundām. Liek uz piemērota diametra šķīvīša, rotā.

Paslinkās pashas

- 100 g biežpiena
- 1 ēdamkarote skābā krējuma
- 1 ēdamkarote pūdercukura
- vanilīna cukurs vai kanēlis,
- 2-3 kaltētas aprikozes,
- 1 marmelādes konfekte

Minētais produktu daudzums domāts vienai porcijai. Biezpienu samīca ar krējumu un pūdercukuru, pievieno vaniļnu vai kanēli, mazos gabaliņos sagrieztas aprikozes. Masu liek kaudzītē uz trauciņa, ar karotes vai ķeksa veidnītes palīdzību izveido tai glītu formu, virsū liek dekoratīvās šķēlītēs sagrieztu marmelādi. Marmelādes vietā var būt arī svaigu vai no kompota ņemtu augļu gabaliņi, rieksti, šokolāde u.c.

OLU KRĀSOŠANA

Neaizmirstiet sakrāt labi daudz sīpolmizu, lai izdotos pagatavot koncentrētu sīpolmizu novārījumu. Tam vajag pievienot sāli, lai krāsa košāka.

Lai iegūtu raibas olas, tās vispirms iemērc ūdenī, pēc tam aplipina ar auzu pārslām, zaļu tējas krikumiem, pirtsslotas lapiņām, nosedz ar lieliem sīpolu mizas gabaliem, aptin ar plānu marlīti un nosien ar diegu. Liek kopā ar citām olām sīpolmizu novārījumā.

Ja mājās ir sarūdzis mellenju ievārījums, tad pietinot ogas cieši klāt olai un vārot tās var nokrāsot violetas.

Gaiši zaļdzeltenes olas var iegūt, vārot tās kumelišu novārījumā.

Vārot olas rudzu zemenī, iespējams iegūt koši zaļu toni.

Sameklējiet izejvielas dabā – noder dažādas sīkas lapiņas, sūniņas, pūpoli, alkšņu vai lazdu skaras, paparžu lapas, smilgas u.c. Ja to visu samitrina un blīvi pielipina olai, kuru pēc tam notin ar marli un liek vārties sīpolu mizās, tad uz gatavās olas izdodas skaidri nospiedumi. (pēc preses materiāliem)

LIELDIENU TICĒJUMI

Pirmo Lieldienu olu ģimenes galva sagriež tik daļās, cik ir ģimenes locekļi – tad visi dzīvos satīcīgi.

Lieldienu olu čaumalas nedrīkst zemē nomest un kājām mīt, tad būs daudz jāķīlidojas.

Kas olu ēd bez sāls, tas melo.

Lieldienās olu jāapēd vairāk nekā gaļas. Kurš par daudz gaļas būs ēdis, tam visu vasaru odi un dunduri krītīs virsū.

Kurš apēdis pāra skaita olu, tam veikšies, kurš nepāra – tam neveikšies.

Ja meita grib iedzināt puisti, tad viņai slepus jāņem ola ap ķreisās kājas gurnu un tad jāiedod tā puisim.

Ja Lieldienās nemainās olām, tad vistas slīksti dēs un cāfi nepadosies.

Lieldienās jāšūpojas, lai odi un dunduri nekostu.

Lai būtu sārti vaigi, Lieldienu rītā jāapēd ducis dzērveņogu.

Kuram Lieldienās, ar olām sitoties, visstiprākā ola, tam vislabāk tajā gadā kļāsies.

Ja vārdes pa Lieldienām iet pāri ceļam, tad būs lietaina vasara.

Lieldienu rītā meitai skaisti jāsaklāj sava gulta. Kurš neprecēs puisis pirmais tajā apsedīsies, to dabūs par vīru.

Lai vasarā sētā čūskas nenāk, Lieldienu rītā, no gultas cefoties, jāsaķa: "Visas desas cepli sadegušas".

Bērniem Lieldienu rītā jāiet pagalmā skaidiņas lasīt, tad nāks laime un bagātība. Ja ar skaidiņu kļēpi apskrien trīsreiz apkārt mājai, tad veikšies atrast pazudušas lietas un naudu.

Par skaitļu un faktu pareizību atbild rakstu autori.
Materiālu sakārtojums un datorsalikums:
ANITA AUNIŅA
Sedas pilsētas dome
Kontakttelefoni:
4781455, 9400824,
e-p: aunita@navigator.lv